

SAKSFRAMLEGG

Til:

Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:

21.03.2024

Sak:

Orienteringssak - Eksamensavvikling høst 2023

Innstilling til vedtak:

Studieutvalget tar orienteringen om eksamensavviklingen høsten 2023 til etterretning.

Bakgrunn

Rapporten er strukturert etter de faste punktene som hvert semester gjennomgås på møte mellom prodekan for utdanning, eksamensadministrasjonen og avdelingslederne på 1. - 5. avdeling Master i rettsvitenskap (IMA-JUS), samt programkoordinatorer for Master of Laws (LL.M.) in the Law of the Sea og The Joint Nordic Master Programme in Environmental Law (NOMPEL).

På Masterprogrammet i rettsvitenskap blir det på høstsemesteret avholdt eksamen på 1. avdeling i emnet JUR-0500 Examen facultatum, på 2. avdeling i emnet JUR-2011 Rettshistorie, på 3. avdeling i emnet JUR-2511 Juridisk metode og etikk, og fra og med høsten 2023 de semiobligatoriske emnene på 4. avdeling JUR-3009 Rettssosiologi, JUR-3010 Komparativ rett og JUR-3011 Rettsfilosofi i et metodisk perspektiv. Høsten 2023 ble det også avholdt eksamen i følgende spesialfag på 5. avdeling:

- JUR-3602 Introduction to International and EU Trade Law
- JUR-3605 Indigenous Peoples' Rights
- JUR-3606 Selskapsrett
- JUR-3608 Rettshjelp I
- JUR-3616 Reindrifftsrett

- JUR-3617 Barns menneskerettigheter
- JUR-3618 Havressursrett
- JUR-3626 International Criminal Law, Atrocity Crimes, and Transitional Justice

For førstesemesterstudenter på LL.M. avholdes det på høsten eksamen i emnene JUR-3050 General Law of the Sea og JUR-3054 General Law of the Sea II. På NOMPEL avholdes det på høsten eksamen i emnene JUR-3619 Energy and Climate Change Law og JUR-3623 Protection of Marine Environment with Focus on Marine Living Resources Law.

Studenter på LL.M. programmet skriver sin masteroppgave (JUR-3910) i et tredje semester (mai-september), med innleveringsfrist 1. september. For de studentene som leverer masteroppgave på IMA-JUS (JUR-3901 stor masteroppgave og JUR-3902 liten masteroppgave) på høstsemesteret, er ordinær innleveringsfrist 15. desember.

Erfaringer fra oppgaveutvalgsmøter

I henhold til § 2 i [Eksamensreglementet for 1.-4. avdeling](#) skal eksamensoppgavene fastsettes av et oppgaveutvalg for hver avdeling. I oppgaveutvalgene deltar avdelingsleder som er leder for utvalget, en intern nestleder, en ekstern sensor og en midlertidig ansatt lektor.

Fakultetsstyret vedtok 09.06.2023 at ordningen med studentrepresentanter i oppgaveutvalg for 1.-4. avdeling på masterprogrammet i rettsvitenskap opphører og erstattes av en ordning der en lektor i midlertidig stilling deltar i utvalget ([FS 43/23](#), arkivref. 2016/5719). Høstsemesteret 2023 var første semester hvor denne ordningen ble praktisert.

Oppgaveutvalgene er viktige for å vurdere oppgaveforslagenes relevans opp mot fagbeskrivelser, læringsutbyttebeskrivelser, pensum, undervisning, omfang i forhold til tilgjengelig tidsbruk under eksamen, samt at oppgaveteksten er klar og forståelig. Det er utarbeidet et skriv hvor det presiseres hvilke forventninger som stilles til deltakerne i oppgaveutvalgenes forarbeid mv. i forkant av utvalgsmøtet. Utvalgets interne medlemmer bør som hovedregel ha deltatt i undervisningsaktiviteter knyttet til avdelingen de sitter i utvalget for. Deltakerne i oppgaveutvalgene har taushetsplikt om sin deltakelse og om arbeidet i utvalgene i henhold til Eksamensreglementet på 1.-4. avdeling § 13 og forvaltningsloven § 13.

På høsten avholdes det oppgaveutvalg på 1. avdeling for eksamen i Examen facultatum (JUR-0500) og på 3. avdeling for eksamen i Juridisk metode og etikk (JUR-2511). Idet eksamen i Rettshistorie på 2. avdeling (JUR-2011) og eksamen i de semiobligatoriske fagene på 4. avdeling (JUR-3009/3010/3011) avholdes svært tidlig i høstsemesteret, er det ikke praktisk mulig å avholde oppgaveutvalgsmøter for fastsettelse av eksamensoppgaver samme semester. Disse eksamensoppgavene behandles og fastsettes derfor i foregående vårsemester.

Oppgavemøtene for JUR-0500 og JUR-2511 ble avholdt i løpet av oktober 2023 og i god tid før eksamen. Sensorveiledningene til oppgavene til JUR-0500 og JUR-2511 ble sendt inn til studieadministrasjonen innen fastsatt frist. Det samme gjaldt i all hovedsak oppgavene og sensorveiledningene til eksamen i spesialfagene på 5. avdeling, samt emnene på LL.M og NOMPEL. Det var enkelte oppgaver og spesielt sensorveiledninger som måtte etterspørres da disse ikke var tilsendt innen oppgitte frister. Fristene var imidlertid satt med den hensikt å gi god margin til eventuelle forsinkelser, slik at alle oppgaver og sensorveiledninger var på plass innen rimelig tid før eksamen og sensurstart.

Det fremgår av eksamensreglementet § 7 nr. 3 annet ledd, samt § 8 annet ledd at avdelingsleder skal sørge for at det utarbeides sensorveiledning, og at medlemmene i oppgaveutvalget *kan* gi merknader til sensorveiledningen før den sendes ut til sensorene. Tidligere har praksis vært at det kun er eksamensleder (avdelingsleder) som skulle ha tilgang til sensorveiledningen før eksamen, og denne ble ikke delt med de øvrige medlemmene i oppgaveutvalget. Denne praksisen hadde sammenheng med oppgaveutvalgenes sammensetning, hvor man anså at risikoen for lekkasjer var noe større med studentrepresentanter i oppgaveutvalgene.

Selv om det ikke kan forventes at oppgaveutvalgene forelegges en komplett sensorveiledning ved vedtakelse av eksamensoppgaver, er det fordelaktig om oppgaveskriver gir et kortfattet, foreløpig utkast til sensorveiledningen for oppgaveforslagene som diskuteres i oppgaveutvalgsmøtene. Dette vil bidra til at man i større grad kan kvalitetssikre eksamensoppgaven.

For kvaliteten til oppgaveutvalgene fremheves det særlig at det er verdifullt med utvalgsmedlemmer som har erfaring med deltakelse i oppgaveutvalg fra tidligere år, noe som skaper kontinuitet og tillit mellom medlemmene. Dersom det ikke er praktisk mulig å

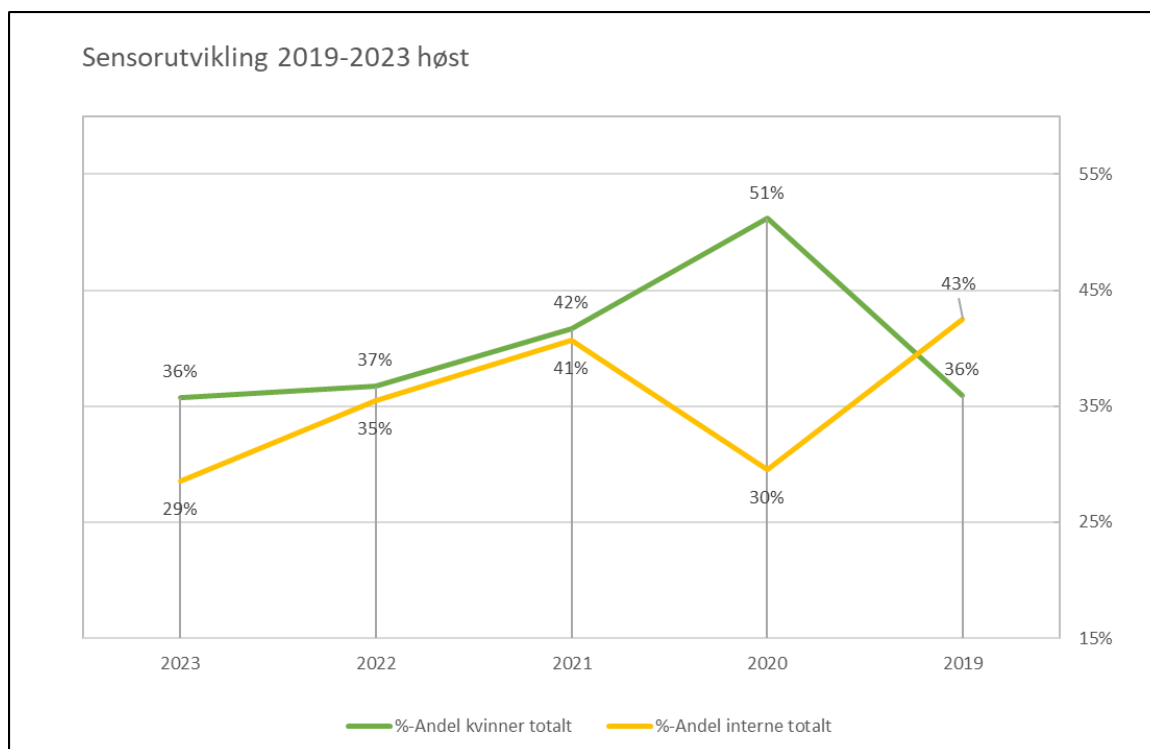
benytte samme eksterne utvalgsmedlem enkelte år, vil fakultetet innhente en annen ekstern representant med lang sensorerfaring på respektive avdeling. Høsten 2023 var det en rekke nye medlemmer i oppgaveutvalgene, blant annet på bakgrunn av endret sammensetning av oppgaveutvalget, og variasjoner i stab. Det oppleves tidvis som utfordrende å finne representanter til oppgaveutvalgene, noe som blant annet har sammenheng med det ved innføring av ny studieplan har blitt flere eksamensoppgaver som skal vedtas, og at arbeidet dermed har blitt mere tidkrevende. Det foreslås derfor at normeringen for deltakelse i oppgaveutvalgene oppjusteres for å oppnå bedre samsvar med faktisk arbeidsomfang.

I henhold til reglement for den valgfrie delen av masterstudiet i rettsvitenskap § 8 består oppgaveutvalget for 5. avdeling av avdelingsleder og en fast vitenskapelig ansatt. Utvalget godkjenner oppgaver til ordinær eksamen samt til utsatt prøve og kontinuasjonseksamen for spesialfagene. Samtlige eksamensforslag sendes til oppgaveutvalget til en eller to bestemt(e) dato(er) og i god tid før første eksamen avholdes. Utvalget gir enten tilbakemelding dersom noe må endres eller godkjenner oppgaveforslagene. Dersom et oppgaveforslag må endres, sendes det i retur med kommentarer til oppgaveskriver som forbedrer forslaget. Forbedret forslag sendes på nytt til oppgaveutvalget på 5. avdeling for godkjenning. I de siste årene har utvalget hatt fokus på å standardisere formatet til eksamensoppgavene og grundig kontrollere at oppgavene ikke er identiske eller lignende med tidligere gitte eksamensoppgaver. Dette har forbedret prosessen med innhenting og kvalitetssikring av eksamensoppgavene.

Oppgaveutvalgene for [LL.M.](#) og [NOMPEL](#) er organisert på samme måte som på 5. avdeling, og består av henholdsvis eksamensleder (studieprogramkoordinator) som leder oppgaveutvalget, og en fast vitenskapelig ansatt. Det oppleves ikke utfordringer ved å finne representanter verken til oppgaveutvalg på 5. avdeling eller LL.M. og NOMPEL.

Sammensetning og rekruttering til sensorkorpset

Det er av stor betydning at fakultetet til enhver tid har et sensorkorps som holder høyt faglig nivå, som er stabilt, og som har god kjennskap til vårt studieopplegg og våre emner. Det er også et siktemål at korpset skal ha kjønnsmessig balanse, bestå av både interne- og eksterne, og også utgjøre en blanding av erfarne og mer uerfarne sensorer. For å oppnå dette er det viktig at sensorkorpset løpende blir oppdatert og vedlikeholdt.

Utviklingen av sensorsammensetningen på høstsemesteret 2019 til 2023 viser en nedgående trend for andel interne og kvinnelige sensorer.

Oversikten over sensorsammensetningen for høsten 2023 viser at det var få interne sensorer (totalt 29 % av sensorene var interne). For JUR-2511 var andelen interne sensorer kun 6 %. På det semiobligatoriske emnet Komparativ rett på 4. avdeling (JUR-3010), var andelen 0 %, men til gjengjeld var det kun 2 sensorer totalt for emnet, i forskjell fra JUR-2511 som hadde totalt 18 sensorer. LL.M og NOMPEL skiller seg positivt ut med at de har for høstsemesteret siden 2019 hatt 50 % interne sensorer og stort sett siden 2020 hatt 50:50 kvinnelige: mannlige sensorer. Spesialfagene på 5. avdeling har generelt sett også en bedre balansert andel av interne og eksterne, og kvinner og menn. Samtidig må det tas i betraktning at de for disse emnene i all hovedsak er to sensorer per eksamen og betydelig færre sensorer enn i JUR-0500 og JUR-2511.

Eksamensadministrasjonen har i flere år forsøkt å øke andelen interne sensorer, men utfordringen er at mange takker nei eller ikke svarer. Arbeidet med å få flere interne sensorer vanskeliggjøres av at mange ansatte har overfylte undervisningsregnskap.

Det diskuteres ulike løsninger på å øke andelen interne sensorer. Et forslag er å kreve at interne som påtar seg eksterne sensoroppdrag andre steder, samtidig må påta seg minst ett sensoroppdrag for fakultetet. Avdelingslederne stiller seg positivt til dette forslaget. Et

annet forslag er å forhøre seg med faglige ansatte ved UiO og UiB. Disse vil ikke regnes som interne sensorer, men det vil øke andelen med sensorer fra academia og som har god kjennskap til sensur og undervisning fra egne læresteder. En mulig ordning i den forbindelse er å knytte tettere dialog/samarbeid med UiO og UiB om sensorkorps. Det bør i denne sammenheng presiseres at selv om andelen eksterne sensorer på noen eksamener er høy, er det ofte snakk om sensorer som har deltatt i sensur gjennom en årrekke, og leverer svært godt både på kvalitet og akademisk innhold.

I forbindelse med eksamensevaluering av vår 2023 ble det levert en bestilling til studieadministrasjonen om en gjennomgang av fakultetets sensorkorps, for å få en bedre oversikt over hvilke sensorer som sjelden eller aldri brukes, og om det er sensorer som fakultetet har mottatt tilbakemeldinger på at ikke har levert god sensurkvalitet. Dette arbeidet er iverksatt, men ikke ferdigstilt.

Statistikk over oppmøte og andel bestått

Oppmøte og andel bestått på 1.-4. avdeling

Høsten 2023 var det totalt 185 oppmeldte studenter til eksamen i Examen facultatum på 1. avdeling (JUR-0500), hvorav 168 møtte til eksamen. Dette er en økning i prosent andel møtte studenter fra fjoråret, 88 % høsten 2022 til 91 % høsten 2023. Andelen møtte studenter til eksamen i JUR-0500 høst 2023 er tilnærmet samme som under pandemien i 2021 og 2020, hvor alle skoleeksamener ble avholdt som hjemmeksamener og hvor vi så en økning av antall møtte studenter jevnt over emnene. Høsten 2022 gikk andelen møtte studenter ned til samme antall som det hadde vært før pandemien.

Av 166 studenter som møtte til eksamen i JUR-0500, fikk 162 (96 %) av studentene vurderingen “bestått”. Antallet “bestått” eksamen i JUR-0500 har dermed økt med 6 % sammenlignet med høsten 2022.

I emnet Rettshistorie på 2. avdeling (JUR-2011) var det høsten 2023 en økning i andel møtte studenter. I emnet var det totalt 170 oppmeldte studenter, hvorav 163 leverte eksamen. Dette innebærer en økning fra 92 % i 2022 til 96 % i 2023, som er samme andel som høsten 2021 hvor emnet ble avholdt for første gang. Til sammen 152 av 163 (93 %) møtte studenter fikk vurderingen “bestått”. Dette innebærer en marginal nedgang i antallet “bestått” eksamen ned 3 % sammenlignet med høsten 2022.

På eksamen i Juridisk metode og etikk på 3. avdeling (JUR-2511) var det 194 (89 %) innleverte besvarelser av de 225 oppmeldte studentene. I 2022 var andel leverte besvarelser på hele 98 % av 161 oppmeldte. Årsaken til denne tilsynelatende nedgangen både i antall eksamensmeldte studenter og antall leverte besvarelser i 2023, kan forklares med at det i 2022 ikke var noen gjentakstudenter oppmeldt i JUR-2511 ettersom det var første gang emnet ble avholdt, og at andelen gjentakstudenter som møter på eksamen er gjennomgående lav. Det store spriket mellom oppmeldte studenter fra 2022 til 2023 kan også forklares med at det for høsten 2023 var oppmeldt 73 gjentakstudenter hvorav 50 leverte besvarelse. Av de totalt 194 innleverte besvarelsene oppnådde 190 (98 %) ståkarakter (karakter E eller bedre).

På eksamen i Retts sosiologi på 4. avdeling (JUR-3009) fikk 78 av 84 (93 %) møtte studenter vurderingen «bestått». Totalt antall oppmeldte studenter var 86 studenter. På eksamen i Komparativ rett på 4. avdeling (JUR-3010) fikk 39 av 40 (97,5 %) oppmeldte og møtte studenter vurderingen «bestått». Videre fikk 23 av 23 (100 %) oppmeldte studentene i Rettsfilosofi i et metodisk perspektiv (JUR-3011) vurderingen “bestått”.

Oppmøte og andel bestått på 5. avdeling spesialfag

Når det gjelder studenter som er meldt opp til eksamen i spesialfagene på 5. avdeling, er det snakk om forholdsvis få studenter. Dermed blir prosentandelen møtte studenter fort lav dersom et par studenter ikke møter til eksamen.

I emnet Introduction to International and EU Trade Law (JUR-3602) var det 5 av 7 (71 %) oppmeldte studenter som møtte til eksamen. Av disse fikk alle ståkarakter (karakter E eller bedre).

I emnet Indigenous Peoples’ Rights (JUR-3605) var det 5 av 8 (63 %) oppmeldte studenter som møtte til eksamen. Av disse fikk alle ståkarakter (karakter E eller bedre).

I emnet Selskapsrett (JUR-3606) var det 34 av 48 (71 %) oppmeldte studenter som møtte til eksamen. Av disse fikk 33 (97 %) ståkarakter (karakter E eller bedre).

I emnet Rettshjelp I (JUR-3608) var det 8 av 9 (89 %) oppmeldte studenter som møtte til eksamen. Av disse fikk alle ståkarakter (karakter E eller bedre).

I emnet Reindriftsrett (JUR-3616) var det 2 av 6 (33 %) oppmeldte studenter som møtte til eksamen. Begge disse fikk ståkarakter (karakter E eller bedre).

I emnet Barns menneskerettigheter (JUR-3617) var det 17 av 28 (63 %) oppmeldte studenter som møtte til eksamen. Av disse fikk alle ståkarakter (karakter E eller bedre).

I emnet Havressursrett (JUR-3618) var det 12 av 17 (71 %) oppmeldte studenter som møtte til eksamen. Av disse fikk alle ståkarakter (karakter E eller bedre).

I emnet International Criminal Law, Atrocity Crimes, and Transitional Justice (JUR-3626) møtte alle de 8 oppmeldte studentene til eksamen og alle disse fikk ståkarakter (karakter E eller bedre).

Andelen studenter som møtte til eksamen i Selskapsrett (JUR-3606) og Barns menneskerettigheter (JUR-3617), som historisk sett er de to spesialfagene på høsten med flest oppmeldte studenter, er noe lavt (med henholdsvis 71 % og 63 %). For JUR-3606 har det ikke vært så lavt siden 2018. For JUR-3617 har det gått betydelig ned fra 86 % i 2022 og 2021 og 75 % i 2020. Mange av spesialfagene har hatt relativt lave og varierende oppmøte de siste fem årene. Selv om dette mønsteret har vedvart over flere år, er det vanskelig å si hva som er årsaken og om det er en entydig grunn.

En av grunnene til dette kan skyldes at en del av de oppmeldte studentene er gjentaksstudenter eller enkeltemnestudenter, som enten vil oppnå- eller har oppnådd grad, uavhengig av om de avlegger eksamen i spesialfag. En annen årsak kan være at en del av de oppmeldte studentene heller tar spesialfag ved UiO eller UiB. En tredje mulige årsak er at enkelte av de oppmeldte studentene skriver stor mastergrad på 60 studiepoeng og det er derfor ikke nødvendig å avlegge eksamen i spesialfag for å oppnå tilstrekkelig antall studiepoeng for mastergraden på 300 studiepoeng.

Karakterstatistikk

Karakterstatistikk for 1.-4. avdeling

Emnet JUR-2511 Juridisk metode og etikk på 3. avdeling er det eneste emnet på 1.-4. avdeling som gjennomføres på høstsemesteret, hvor studentene får karakter på sin besvarelse. I dette emnet er prosentandelen som fikk karakteren A (7 %) noe lav i forhold til normalfordeling. Karakteren B (22 %) er også lavere enn normalfordelingen, i likhet med karakteren D (22 %). Karakteren C har ligget høyt sammenlignet med normalfordelingen og er nå på 41 %. Sett i forhold til høsten 2022, er karakterene B (28%) og C (46 %) noe lavere høsten 2023, mens karakterene D (19 %) og E (2 %) noe høyere.

Samlet sett er imidlertid fakultetet fornøyd med at karakterfordelingen på dette emnet på 3. avdeling, forholder seg slik til normalfordelingen:

- A: 7 % mot normalfordeling 10
- B: 22 % mot normalfordeling 25
- C: 41 % mot normalfordeling 30
- D: 22 % mot normalfordeling 25
- E: 7 % mot normalfordeling 10

Karakterstatistikk for 5. avdeling

For høsten 2023 var det 28 studenter på 5. avdeling som leverte liten masteroppgave (JUR-3902). Flesteparten av studentene på 5. avdeling skriver sin masteroppgave på vårsemesteret, noe som forklarer det lave antallet studenter som gjennomførte emnet JUR-3902 dette semesteret. Karakterfordelingen i emnet forholder seg slik til normalfordelingen høsten 2023:

- A: 21 % mot normalfordeling 10
- B: 25 % mot normalfordeling 25
- C: 32 % mot normalfordeling 30
- D: 21 % mot normalfordeling 25
- E: 0 % mot normalfordeling 10

Høsten 2023 leverte 1 av 4 oppmeldte studenter stor masteroppgave (JUR-3901). Det lave antallet innleverte oppgaver skyldes studenter som av ulike årsaker har fått innvilget søknad om nedsatt studieprogresjon. De fleste som velger å skrive stor masteroppgave, følger tradisjonelt skoleårets struktur, med innlevering på vårsemesteret. På JUR-3901 forholder karakterfordelingen seg slik til normalfordelingen høsten 2023:

- A: 0 % mot normalfordeling 10
- B: 25 % mot normalfordeling 25
- C: 0 % mot normalfordeling 30
- D: 0 % mot normalfordeling 25
- E: 0 % mot normalfordeling 10

Generelt oppnår en høy andel av studentene karakterene A og B på både liten (JUR-3902) og stor (JUR-3901) masteroppgave, sammenlignet med normalfordelingen. Slik har det også det vært historisk. Dette må imidlertid ses i lys av at studentene er kommet svært langt

på studiet sitt når de skriver masteroppgavene og generelt har opparbeidet seg høy kunnskap, høye ferdigheter og generell kompetanse. I tillegg har de enten ett eller to semestre på å skrive masteroppgaven og dermed god tid på seg til å levere et faglig arbeid som holder høyt nivå. Samtidig er det sannsynlig at stor masteroppgave (JUR-3901) fortrinnsvis velges av allerede faglig sterke studenter.

At en høy andel av studentene oppnår karakterene A og B på masteroppgavene skiller seg ikke fra resultatene ved de juridiske fakultetene i Bergen og Oslo. Det må også tas med i betraktning at antallet innleverte store masteroppgaver (JUR-3901) er forholdsvis lavt, og at det kan ha store utslag i forhold til normalfordelingen. Det er likevel viktig at karakterskalaen brukes til å skille mellom kandidatene, og at det arbeides kontinuerlig med å gjøre sensorene oppmerksomme på dette.

Videre er det lite som peker seg ut med karakterstatistikken for spesialfagene på 5. avdeling, idet emnene har et begrenset antall studenter, hvor små variasjoner i oppnådd karakter kan få stor innvirkning på normalfordeling. Det er derfor ikke hensiktsmessig å foreta en analyse av normalfordeling. Totalt sett er det en stor andel studenter som oppnår karakterene A, B, C opp mot normalfordelingen. Det kan skyldes at det er tettere oppfølging i undervisning og seminarer grunnet færre studenter, og det at studentene har bedre forutsetninger for å kunne stoffet bedre da emnene er på 15 studiepoeng. Dette sammenlignet med de store avsluttende eksamener som avholdes på vårsemesteret, hvor studentene kan prøves i flere rettsområder i en og samme eksamen.

Karakterstatistikk for LL.M. og NOMPEL

I emnet JUR-3910 LL.M. Masteroppgave høsten 2023 var det 11 av 12 oppmeldte studenter som leverte sin masteroppgave, og karakterfordelingen forholder seg slik til normalfordelingen høsten 2023 i emnet:

- A: 0 % mot normalfordeling 10
- B: 27 % mot normalfordeling 25
- C: 18 % mot normalfordeling 30
- D: 45 % mot normalfordeling 25
- E: 9 % mot normalfordeling 10

Høsten 2023 er karakteren D noe høyt representert, mens karakteren A ikke er oppnådd i emnet. Karakteren E og B holder seg tett opp mot normalfordelingen.

I emnet JUR-3050 General Law of the Sea er det 17 av 20 oppmeldte studenter som møtte til eksamen. Emnet tilbys både som programfag til studenter ved LL.M. i havrett, og som spesialfag på 5. avdeling/enkeltemne. Karakterfordelingen forholder seg slik til normalfordelingen:

- A: 6 % mot normalfordeling 10
- B: 29 % mot normalfordeling 25
- C: 41 % mot normalfordeling 30
- D: 24 % mot normalfordeling 25
- E: 0 % mot normalfordeling 10

I emnet JUR-3054 General Law of the Sea II møtte 6 av 8 oppmeldte kandidater til eksamen. Emnet er lukket, og kan kun velges av programstudenter ved LL.M. i havrett (Law of the Sea). Dette forklarer at det er en stor forskjell i antall oppmeldte til disse to havrettseksamenene. Karakterfordelingen gjenspeiler et lavt antall kandidater, og forholder seg slik til normalfordelingen:

- A: 0 % mot normalfordeling 10
- B: 33 % mot normalfordeling 25
- C: 33 % mot normalfordeling 30
- D: 33 % mot normalfordeling 25
- E: 0 % mot normalfordeling 10

Videre er karakterfordelingen i emnene tilhørende NOMPEL som følger:

I emnet JUR-3619 Energy and Climate Change Law har 21 av 21 oppmeldte studenter bestått eksamen. Karakterfordelingen forholder seg slik til normalfordelingen:

- A: 14 % mot normalfordeling 10
- B: 52 % mot normalfordeling 25
- C: 19 % mot normalfordeling 30
- D: 10 % mot normalfordeling 25
- E: 5 % mot normalfordeling 10

I dette emnet har en svært høy andel av studentene oppnådd karakterene A og B (totalt 66 %). Dette fremstår som et høyt karaktersnitt. Det har vært diskutert i eksamensevalueringsmøtet om det kan påpekes særskilte årsaker til dette. Det fremheves

at studentene ved programmet er inne i sitt siste år på mastergraden, og derfor har tilegnet seg avansert kunnskap på en rekke områder innenfor miljøretten. Dette er også et studieprogram studentene har søkt seg til etter endt bachelorgrad grunnet sin faglige interesse, og fått plass på i konkurranse med et høyt antall kvalifiserte søkere til programmet. Det er derfor ikke unaturlig at studentene oppnår svært gode resultater fra tid til annen. Det legges til grunn at dette kan være en normalvariasjon, særlig i lys av at det er relativt få studenter på programmet, og enkeltkarakterer kan få uforholdsmessig stor innvirkning på normalfordelingen.

I emnet JUR-3623 Protection of Marine Environment er det 21 av 21 studenter som har møtt til eksamen. Også her er karakterfordelingen noe høy på karakteren B. Karakterfordelingen forholder seg slik til normalfordelingen:

- A: 5 % mot normalfordeling 10
- B: 48 % mot normalfordeling 25
- C: 29 % mot normalfordeling 30
- D: 19 % mot normalfordeling 25
- E: 0 % mot normalfordeling 10

Som for JUR-3619, legges det til grunn at det høye karaktersnittet skyldes normalvariasjoner. Studieprogramkoordinator er imidlertid oppfordret til å holde et øye med karakterutviklingen på programmet.

Eksamensavviklingen

Eksamensavviklingen for høsten 2023 har i hovedsak gått bra. Dette med unntak av to hendelser på eksamen i henholdsvis emnet Examen facultatum på 1. avdeling (JUR-0500) og Juridisk metode og etikk på 3. avdeling (JUR-2511). For sistnevnte eksamen resulterte hendelsen i annullering og eksamen ble flyttet til etter jul.

Eksamen i de semiobligatoriske emnene Retts sosiologi (JUR-3009), Komparativ rett (JUR-3010) og Rettsfilosofi i et metodisk perspektiv (JUR-3011) på 4. avdeling ble avholdt for første gang denne høsten uten komplikasjoner.

Examen facultatum (JUR-0500)

Eksamen i emnet Examen facultatum (JUR-0500) ble avholdt 28. november i idrettshallen på Kraft sportssenter. Kandidatene som møtte til JUR-0500 denne dagen var fordelt i

henholdsvis hall 1 og hall 2. Ettersom eksamensoppgaven i emnet var på over én A4-side lang, ble eksamensoppgaven levert ut på papir, i tillegg til digitalt på WISEflow i henhold til fakultetets rutiner. Det er fakultetet som tar utskrift av eksamensoppgaven og overleverer papirkopiene til Eksamenstjenesten ved UiT. 185 papirkopier av eksamensoppgaven ble gitt til hovedvakten i eksamenslokalet på eksamensdagen.

I etterkant av eksamen ga enkelte studenter beskjed til fakultetet om at de ikke hadde fått utdelt eksamensoppgaven på papir slik som sine medstudenter. Ettersom det er Eksamenstjenesten som har ansvaret for alle eksamensvakter, ba fakultetet Eksamenstjenesten om å undersøke dette. Det viste seg at eksamensvaktene kun hadde delt ut papirkopiene til kandidatene i hall 2. Det var derfor ingen av kandidatene i hall 1 som fikk utlevert eksamensoppgaven på papir. Det var totalt satt av 75 plasser til kandidater i JUR-0500 i hall 1 og 112 plasser i hall 2. Det var totalt 168 studenter som møtte til eksamen, men det vites ikke hvordan disse var fordelt mellom hall 1 og 2. Vi vet derfor ikke med sikkerhet hvor mange kandidater som ikke fikk papirkopi, men at det er høyst 75 stykker. Det er uheldig at slikt forekommer, men det anses ikke å ha innvirket på studentenes gjennomføring av eksamen.

Eksamenstjenesten har gitt tilbakemelding på at de skal skjerpe rutinene vedrørende mottak av materiell og kommunikasjonen med deres hovedvakter.

Juridisk metode og etikk (JUR-2511)

Den 11. desember klokken 09.00 ble eksamensoppgaven i emnet Juridisk metode og etikk (JUR-2511) utlevert i WISEflow. Noen timer inn i eksamen ble ansatte ved fakultetet kontaktet av studenter som påpekte at eksamensoppgaven var svært lik en eksamensoppgave som ble gitt på hjemmeeksamen med muntlig prøve på 3. avdeling (JUR-2502) våren 2015. Både oppgaven og sensorveiledningen fra 2015 var tilgjengelig for studentene på SharePoint-siden med tidligere gitte eksamensoppgaver og sensorveiledninger, publisert av det juridiske fakultet. Prodekan for utdanning ble varslet om forholdet ca. kl. 13. Etter nærmere gjennomgang av eksamensoppgave og sensorveiledning fra 2015, sammenholdt med eksamensoppgave og sensorveiledning for 2023, besluttet fakultetet at eksamen skulle annulleres.

I denne forbindelse presiseres at det ikke var snakk om å gjenbruke en tidligere gitt eksamensoppgave. Oppgaven og tilhørende sensorveiledning var skrevet etter bestilling fra eksamensleder, og vedtatt i oppgaveutvalg høsten 2023 i tråd med eksamensreglementet.

Eksamen og sensorveiledning fra 2015 var gitt som eksamen i et annet emne, og det lå en annen pensumlitteratur til grunn. Grunnet metodefagets natur, ville det imidlertid være mulig å besvare oppgaven i lys av både nytt og gammelt pensum.

Beslutningen om annullering begrunnes i at studentene skal prøves under like forhold, og at prøvingen skal være reell. Dersom eksamen hadde blitt opprettholdt, ville det vært en del av kandidatene som ikke ville visst om eksamensoppgaven og sensorveiledningen fra 2015 og studentene ville ikke blitt prøvd under like forhold. Dersom fakultetet i stedet hadde informert alle kandidatene om denne tilgjengelige eksamenen og sensorveiledningen ville ikke studentene blitt prøvd reelt. Fakultetet vurderte det derfor slik at eksamen måtte annulleres.

Studentene fikk beskjed om annulleringen på Canvas, SMS og i WISEflow mellom kl. 15:35 og 15:40. Når en uheldig situasjon som denne skulle oppstå, anser vi at dette er en forsvarlig tidsbruk, som var nødvendig for å kunne ta en faglig begrunnet avgjørelse.

I tidsrommet hvor fakultetet vurderte hvorvidt eksamen i JUR-2511 måtte annulleres, var det beklageligvis noen studenter som mottok motstridende beskjeder da de kontaktet fakultetet med spørsmål om hva de skulle foreta seg. Noen studenter ble rådet til å fortsette med eksamensarbeidet som normalt frem til evt. annen beskjed ble gitt, mens andre studenter fikk beskjed om å avvente skriving til fakultetet hadde gjort en vurdering. I dette tilfellet, hvor det endte med at eksamen ble annullert, fikk ikke dette innvirkning på studentenes prestasjon. Dersom det i fremtiden skulle oppstå en situasjon hvor studenter er usikre på om arbeidet med en eksamen skal fortsette eller ikke, ønsker fakultetet å presisere at eksamen skal fortsette som normalt og studentene skal fortsette arbeidet med eksamen, inntil annen beskjed blir gitt fra fakultetet.

Det ble i forbindelse med annulleringen diskutert hvorvidt man kunne iverksette ny ordinær eksamen i emnet etterfølgende dag, altså 12. desember, med innlevering 14. desember. Det ble imidlertid vurdert dithen at dette kunne skape praktiske utfordringer for studenter som allerede hadde planlagt hjemreise, påtatt seg arbeid mv. Det ville også vært praktisk krevende å få til på så kort varsel, med tanke på å sette opp en ny eksamensflow mv.

Ny dato for ordinær eksamen i JUR-2511 ble satt til 8.-10. januar. Datoen ble fastsatt etter konsultasjon med blant annet kulltillitsvalgte, og i samråd med eksamenstjenesten. Fakultetet var påpasselig med å legge eksamen til semesterstart, når vi kan forvente at studentene er tilbake på campus etter endt juleferie, og vektla særlig å unngå kollisjon med

større studentarrangementer, kurs og reiser i regi av de ulike studentforeningene CF, ELSA og Juristforeningen, og arrangement holdt av Jussrevyen.

Noe av undervisningen på 3. og 4. avdeling som var lagt på disse datoene ble utsatt noen dager, av hensyn til eksamen. Fakultetet mener imidlertid at ny eksamen i JUR-2511 er gjennomført på en god måte, da den uheldige situasjonen først oppsto. Eksamen ble avholdt før undervisningen på 3. avdeling startet for våren 2024.

Fakultetet ønsker å berømme studentene som oppdaget likheten for at de varslet fakultetet om dette. Studentene viser modenhet og er opptatt av at prøvingen skal foregå på en rettferdig og riktig måte, noe som er meget prisverdig. Fakultetet ønsker igjen å beklage på det sterkeste at denne situasjonen oppsto. I evalueringsmøtet har saken blitt grundig diskutert, og det er gjort endringer i rutineene for kontroll opp mot tidligere gitte eksamensoppgaver for å unngå at liknende situasjon oppstår i fremtiden.

Gjennomføring av sensur

Sensur Juridisk metode og etikk (JUR-2511)

I etterkant av sensur i emnet Juridisk metode og etikk (JUR-2511) fikk fakultetet tilbakemelding fra enkelte studenter om at de opplevde usikkerhet knyttet til besvarelsens lengde. I oppgaveteksten studentene fikk utlevert er det oppgitt at besvarelsen skal være maksimalt 12 sider. I sensorveiledningen fremgikk det imidlertid uriktig at studenten kan levere inntil 15 sider. Trykkfeil i sensorveiledninger og eksamensoppgaver kan dessverre forekomme. Dersom slike trykkfeil forekommer i sensorveiledninger, er praksis at sensormøtene benyttes til å gjøre eventuelle korrigeringer i sensorveiledninger.

Det avholdes sensormøter for alle eksamener på 1.-4. avdeling hvor det er mer enn to sensorer. Sensormøtene avholdes rundt 1 uke etter innlevering av eksamen. Sensorene blir bedt om å lese minst 5 besvarelser før sensormøtet. I sensormøte for eksamen i Juridisk metode og etikk (JUR-2511) ble trykkfeilen i sensorveiledningen adressert, og det ble oppklart at det er inntil 12 sider studentene kan levere til eksamen i JUR-2511. I etterkant av sensormøte sirkuleres det et internt notat til sensorene som oppsummerer innholdet i møtet. Fakultetet har blitt gjort oppmerksomme på at en av studentene likevel ved begrunnelse for karakter fra sin sensor har fått antydning at kandidaten ikke har benyttet alle sidene studenten hadde til rådighet.

Sensorer oppfordres på det sterkeste å delta i sensormøtene. For sensorer som likevel ikke har anledning til å delta, vil fakultetet utarbeide en mal for internnotatet fra sensormøtet, slik at det ikke finnes rom for tvil om hva som er diskutert og bestemt i sensormøtet, eksempelvis om endringer i sensorveiledningen.

Sensur Rettssosiologi (JUR-3009)

I forbindelse med innføring av [ny studieplan](#) for 4. studieår, ble rettssosiologi for første gang skilt ut som eget semiobligatorisk emne (JUR-3009) på 4. avdeling høsten 2023. Til og med studieåret 2022/2023, var rettssosiologi et fag som ble undervist i vårsemesteret. I forbindelse med at faget fikk egen emnekode, ble det opprettet eget pensum for emnet som ble registrert i Leganto innenfor gjeldende frister. Som resultat av sviktende kommunikasjon mellom fakultetet og Akademika, oppgir Akademika at de ikke var oppmerksom på at rettssosiologi skulle undervises i høstsemesteret, og at det derfor ikke var bestilt inn et tilstrekkelig antall av den ene pensumboka «Understanding the Sociology of Law», hvor det var et pensum på 93 sider. Det var totalt 86 oppmeldte studenter i emnet, og Akademika hadde ikke et tilstrekkelig antall bøker inne i Tromsø ved semesterstart. Da Akademika ble oppmerksomme på dette, ble flere bøker umiddelbart satt i bestilling, men grunnet uvær og trafikale forhold i sør-Norge, ble bøkene forsinket til Tromsø. Dette innebar at ca. 1/3 av studentene i rettssosiologi ikke fikk tilgang til den ene pensumboka før 30. august, fem dager før hjemmeeksamen i rettssosiologi startet.

Denne situasjonen ble adressert på sensormøtet for JUR-3009 hvor sensorene ble informert om hvordan mangel på pensumlitteratur kunne påvirke prestasjon og referanser i besvarelsene til kandidatene, og hvordan oversikt og forståelse på bakgrunn av undervisningen vil kunne veie opp for dette.

Nytt evalueringsskjema for eksamen

Fra og med våren 2024 vil det sendes ut evalueringsskjema til både eksterne og interne sensorer, eksamensledere og deltakere i oppgaveutvalg (SU 70/23). Evalueringsskjemaet skal blant annet invitere til evaluering av sensormøter, sensorveiledninger og deltagelse i oppgaveutvalg, med en målsetting om å sikre felles forståelse for arbeidsprosesser og vurderingskriterier, samt avdekke evt. svikt og mangler i eksamensarbeidet.

Fusk

Det var ingen eksamensbesvarelser fra høsten 2023 som ble behandlet av fuskeutvalget. Dette er en nedgang fra høsten 2022, hvor det var to saker som ble behandlet i fuskeutvalget og sendt videre til Seksjon for studieadministrasjonen (SSA) ved UiT. Begge disse sakene endte med utestengelse.

Klagesaker

Etter totalt 776 sensurerte besvarelser ble det mottatt 74 klager på karakter høsten 2023¹. Dette er en liten nedgang i andel klager fra høsten 2022 hvor fakultetet mottok 73 klager etter 649 besvarelser (henholdsvis 10 % høst 2023 og 11 % høst 2022). Denne nedgangen kommer etter en trend med økning av andel klager siden 2020 med 7 %.

I emnet Exam facultatum (JUR-0500) ble det mottatt 4 klager; i Rettshistorie (JUR-2011) 9; i Juridisk metode og etikk (JUR-2511) 40; i de semiobligatoriske emnene (JUR-3009/3010/3011) 5; i spesialfagene på 5. avdeling 6 totalt; masteroppgaver 10 totalt. Det må tas i betraktning at det i emnene JUR-0500, JUR-2011 og de semiobligatoriske emnene er vurdering gitt som “bestått” eller “ikke bestått” fremfor karakterskalaen (A-F). Vi ser at dette naturlig nok reduserer antall klager på karakter betraktelig for emner med “bestått”/“ikke bestått”. De fleste klagene på karakter er registrert i emnet juridisk metode og etikk (JUR-2511). Det har imidlertid vært en liten nedgang i antall klager i JUR-2511 høst 2023 sammenlignet med høst 2022, hvor det ble registrert henholdsvis 40 og 37 klager. I lys av at det høsten 2023 ble levert inn hele 194 besvarelser til sensur, mens det høsten 2022 ble levert inn 158 besvarelser til sensur, innebærer dette en nedgang på antall klager på nær 3 % fra 2022 til 2023.

Av de 74 registrerte klagene på karakter høsten 2023 var 15 klager fra gjentaksstudenter. Andelen gjentaksstudenter som klager på karakter var 20 % høst 2023, som er en betydelig økning fra høst 2022 hvor andelen kun var 1 %. Denne økningen ses i sammenheng med at det høsten 2022 var første året eksamen i emnet Juridisk metode og etikk på 3. avdeling (JUR-2511) ble avholdt. Alle de 15 gjentaksstudentene som klagde på karakter høst 2023 var tilknyttet JUR-2511. Høst 2023 er derfor første år med gjentaksstudenter i JUR-2511. Eksamen i emnene Examen facultatum (JUR-0500) og Rettshistorie (JUR-2011) blir

¹ Antall sensurerte besvarelser til kontinuasjonseksamen og utsatt eksamen, og eventuelle klager på karakter på disse, er ikke tatt med i statistikken.

vurdert til bestått/ikke bestått og studenter tar av den grunn ikke gjentakseksamen i disse emnene.

Sammenlignet med høst 2022 har andelen klager på karakter som ender til gunst eller ugunst for kandidaten som klager, endret seg betydelig. Høsten 2022 endte 40 % av klagene til gunst og 5 % til ugunst for kandidaten. Høsten 2023 var andelen henholdsvis 22 % og 14 %. Disse forskjellene varierer imidlertid frem og tilbake, i større eller mindre grad fra år til år. Andelen klager som endte med uendret karakter var for høsten 2022 på 52 % og for høsten 2023 på 57 %. Denne andelen har variert fra så lavt som 42 % til høyst 76 % siden 2017.

Det har i høst ikke vært noen tilfeller av vesentlig karakteravvik på eksamen. Det er pt. registrert 2 karakteravvik for liten masteroppgave (JUR-3902) fra høsten 2023. Dette er en nedgang fra 2022, hvor det totalt var 4 karakteravvik (5 % av totalt 73 klager).

Fakultetet mottok én klage på formell feil etter sensur på liten masteroppgave (JUR-3902). Det bemerkes at det ikke ble sendt inn klage på formell feil på eksamen i JUR-2511, til tross for annulleringen.

Signe Veierud Busch
prodekan utdanning

Kristin Lagesen
seksjonsleder

Saksbehandlere:

Ane Norum Kirkesæther, rådgiver
Hanna Lerengen Grønli, rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur